

9) укладіть розмовну ситуацію-історію «Одного разу...» з побуту фахівця Вашої галузі знань, використавши водночас розмовні вирази та спеціалізовані термінологічні кліше;

10) укладіть діалог – обговорення шляхів вирішення певної проблемної ситуації з життя фахівця Вашої галузі знань.

Крім основного змістового наповнення означених завдань у варіантах для кожного студента окремо, необхідно додатково зазначити методику оцінювання, строки надсилання, приклад виконання та допоміжні посилання. При цьому викладачеві-куратору потрібно слідкувати, щоб під час опрацювання наступної теми електронного курсу з іноземної мови конкретний студент виконував індивідуальне завдання вже іншого типу.

У цілому, як показала практика дистанційного навчання, саме розмаїття змістових акцентів індивідуальних завдань та проєкція змісту на реальне життя спеціаліста підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у цілому та стосовно майбутнього землевпорядника зокрема.

Список використаних джерел:

1. Англійська мова: ГіЗ. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/login/index.php>
2. Якушко К.Г. English for Geodesy (Англійська мова для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» зі спеціальності «Геодезія та землеустрій»). Київ : ДДП «Експо-Друк», 2019. 160 с.

Свистун К.О.

студентка,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

ЕТНІЧНІ МОТИВИ В ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОМУ ЗОБРАЖЕННІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На формування та розвиток особистості впливає багато чинників, зовнішніх та внутрішніх, об'єктивних і суб'єктивних, природних та суспільних. Цілеспрямоване формування і розвиток особистості

забезпечується науковим, національним, естетичним, правовим та фізичним вихованням, прищепленням цінностей різнобічного характеру. Серед найбільш значущих естетичних цінностей для людства є мистецтво.

У зв'язку з прагненням українського суспільства європейських стандартів вища освіта потребує змін, створення умов для успішної самореалізації студентів, враховуючи їх здібності, нахили, таланти.

У Законі України «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що вища школа повинна сприяти формуванню всебічно розвинутої творчої особистості. Тому для успішної адаптації студента в суспільстві його слід навчати мислити нестандартно, оригінально, знаходити нові способи вирішення завдань. Заклади освіти мають забезпечити учням можливості засвоювати такий зміст навчальної інформації, який би розвивав у них узагальнені навички аналізу і синтезу навчального матеріалу, формував розуміння міжпредметних зв'язків і наступність розвитку системи знань.

З цією метою необхідно вдосконалити суспільство на засадах безпеки та стабільності, забезпечити розвиток та функціонування національної культури, самодостатньої, рівної між культурами інших народів, сформувати вільну людину, фізично та духовно розвинену, що живе у злагоді інших людей, навколишнього світу [2, с. 5, 6].

Важлива роль належить цінностям художньо-естетичної культури та мистецтва, які впливають на формування творчого потенціалу, смаку, професійної діяльності. Звернення до народної творчості впливає з того, що в основі її розвитку та функціонування лежить ідея створення культурної особистості, здатної глибоко сприймати, співпереживати, розуміти та створювати красу в повсякденному житті, навчанні, роботі, спілкуванні та багато іншого. Як зазначали вчені Г. П. Шевченко, Ю. А. Пастухова [9, с. 3, 4], студентська молодь повинна бути інтелектуальною та моральною елітою суспільства.

Для студентів вищих навчальних закладів мистецьких напрямків зв'язок з етнічними мотивами національної культури має особливе значення. Діалог з прекрасним в реальності, вивчення та впровадження елементів етнічної спадщини є невичерпним джерелом формування естетичних смаків. Творча активність стає необхідною і природною формою пізнання матеріально-предметного світу; вона виявляє резерви особистості, нові шляхи власного вдосконалення. Метою статті є розгляд впливу етнічних мотивів у об'ємно-просторовому зображенні на формування творчості студентів вищих навчальних закладів освіти.

Аналізом формування творчої активності займалися багато вчених, які досліджують природу цього феномена. У роботах Л. Виготського [1], С. Рубінштейна [5] та інших висвітлюється психолого-педагогічні фактори, які сприяють активізації творчих здібностей. Теоретичну і вагому практичну цінність у розкритті форм, методів у спонуканні до творчості студентів у навчальному процесі виклала у своїх розробках Ю. Мороз [4] та інші.

Джерелом активізації творчої діяльності, вчені-педагоги В. Сухомлинський, К. Ушинський називали народну культуру та народну педагогіку. К. Ушинський з цього приводу зазначав: «...з оригінальними педагогічними ідеями, шедеврами народної педагогіки, з педагогічним генієм народу ніхто не може змагатися» [8, с. 300]. У своїх роботах вони доводили величезний вплив народного мистецтва як етнічної культури нації на розвиток творчості, естетичних смаків, моральних цінностей. В. Сухомлинський [6] розробив оригінальну комплексну педагогічну естетичну програму виховання красою на основі визнання особистості найвищою цінністю.

Етнічна культура як самоорганізуюча система задовольняє потреби нації та розвивається на основі взаємодії національної та етноекологічної культури в результаті впливу на цю взаємодію освіти. Немає питань, які не знайшли відображення в етнокультурі.

Перехід культури та етнічної спадщини, звичаїв, традицій від пращів до онуків забезпечував довготривалу життєздатність нації. За К. Ушинським: «Нація – це насамперед система різноманітних природних (біологічних, анатомічних, психічних), історично зумовлених ознак тіла, душі й розуму» [7, с. 793]. Національні мотиви українського етносу відзначаються в музиці, живописи, поезії, скульптурі, архітектурі, одязі, мові та навіть у способі життя. Кожна людина за природою – художник, і тому намагається так чи інакше вносити у своє життя красу. Але творчій, людині мистецтва, властиві уважність, вразливість, чуйність, інтуїція, багата фантазія, оригінальність мислення. Тому залучення студентів до вивчення історії мистецтв, етнічної спадщини, народної культури нації дає можливість цілеспрямовано розвивати естетичний смак та творчу активність. Етнічні мотиви, народне мистецтво повинно надихати сучасну молодь (майстрів, митців, педагогів) на творчий пошук нових композиційних рішень, пропорцій, художніх прийомів, стилів, методів, та матеріалів.

Практика художника без науково-теоретичної бази немає підґрунтя, художники-педагоги справедливо вважають, що лише на основі ґрунтовних теоретичних знань можна досконало оволодіти практичними вміннями й навичками образотворчої діяльності та стати справжнім майстром який цілеспрямовано та свідомо використовує теоретичні знання з образотворчої освіти для того, щоб надалі як найкраще втілювати свої задуми у художньому творі. З погляду сьогодення на проблему важливо перенести акцент на самостійність і відповідальність студентів за формування його творчої активності. Студент повинен бути активним суб'єктом життя в навчальному закладі, а не пасивним спостерігачем.

Етнічна культура – це цілісність предметних і духовних цінностей ви-роблених певним етносом впродовж його історії на його території засобами самовираження (віросповідання, мова нації). Загальною характерною рисою українських етнічних мотивів є орнамент. Від стародавніх мисливців до трипільців, скіфів, слов'ян елементи орнаменту з успіхом перекочували до сучасності. Зображення орнаментів на стінах печер, статуетках, на декоративно-ужиткових виробах було звичним явищем. Орнаменти складались з окремих символічних систем. Форми орнаментальних малюнків нагадували – людей, лінії прямі та хвилясті, спіралі, воду, овали, коло, птахів, рослини, змієподібні ромбічні та точкові візерунки символізували Сонце, Місяць, Богів, тварин. Орнаменти застосовували в першу чергу як засіб спілкування зі світом Богів, вищими силами, слугувало інформацією про статус та приналежність родини.

Ідентичні обряди, подібні символи, такі ж малюнки і методи нанесення можна побачити в Україні досі: розмальовані яскравими барвами хатинки, елементи етнічних орнаментів на килимах, скатертинах та одязі, вишиванках, на великодніх мальованках та писанках, на витворах з кераміки та ваз.

Використання культурно-етнічної спадщини власної землі має особливе значення у досвіді українських скульпторів. Трипільська культура стала своєрідною візитівкою української нації. Трипільська пластика зберегла набір правдних артефактів. Ще за радянських часів, скульптори намагались відтворити національну етнічну спадщину. Досить пригадати кам'яні цикли В. Шишова: «Фетиш», «Минуле і майбутнє», «Світло», мотиви половецької етніки О. Костіна, В. Федорчука, Л. Козлова. Іконографія трипільських статуеток з використанням мотиву «графіті» сприяє формотворчій

діяльності сучасних скульпторів М. Горлового («Трипільський торс» 2006 р.) та Є. Григор'євої («Трипілля» 2008 р.). Центральна тема композиції «Берегиня» 2005 р скульптора П. Антипа пов'язана з тематикою жіночого образу у трипільській культурі. Образ Берегині тут символізує продовження життя на землі й зв'язок із космічними силами Всесвіту [3, с. 15, 16].

Монумент Незалежності на площі Незалежності у Києві (на колоні стоїть статуя Оранти – Берегиня – Україна – жіноча постать одягнена в український національний костюм, яка тримає в руках калинову гілку) скульптора А. Куща (2001) є сучасною інтерпретацією Богині, втілення ідеї постійного кругообігу у природі і суспільстві, народження та зміни поколінь.

Свої особливі вимоги до сенсорного, інтелектуального і творчого розвитку висуває кожен з видів образної творчості. Скульптура як вид мистецтва бере участь у формуванні та розвитку обдарованості студентів, є одним з факторів навчання образотворчого мистецтва та виховної роботи в вищих навчальних закладах.

Зазначене дозволяє зробити висновок про те, що успішне формування творчих здібностей у студентів можливе, якщо передбачити вплив етнічних цінностей. Цей вплив охоплює прояв творчої активності, оціночних суджень під час створення ескізів, вибору тематики, композицій, матеріалів тощо; прагнення створити новий шедевр. Творча особистість за мотивацією та пізнавальною активністю характеризується прагненням до нових рішень, розвинутим інтуїтивним, творчим мисленням, винахідливістю.

Список використаних джерел:

1. Виготський Л.С. Педагогічна психологія. Москва, 1996. 243 с.
2. Концепція гуманітарного розвитку України на період до 2020 року (проект). Київ : НАН України. 2011. С. 5–6.
3. Лисенко Л.М. Українська скульптура межі століть. Мистецтвознавство. Київ, 2009. С. 15–16.
4. Мороз. Ю.В. Творча активність особистості, її розвитку в онтогенезі. *Практична психологія та соціальна робота*. 2002. № 4. С. 46–52.
5. Рубінштейн С.Л. Основи загальної психології. Пітер, 2000. 712 с.
6. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. Київ : Рад. шк., 1978. 263 с.
7. Ушинський К.Д. Твори в 6 т. Т. 3. Київ : Рад. шк., 1954. 793 с.
8. Ушинський К.Д. Твори в 6 т. Т. 6. Київ : Рад. шк., 1955. 300 с.
9. Шевченко Г.П., Пастухова Ю.А. Художньо-естетичне виховання студентської молоді. Луганськ, 2010. С. 3–4.